

HISTORIE: Marshallův plán nebyl nezištnou pomocí USA Evropě

- CZ24 News | 4. dubna 2023

USA/EU: Přesně před 74 lety, 3. dubna 1948, podepsal americký prezident Harry S. Truman zákon o poválečné zahraniční pomoci, jehož součástí byl Marshallův plán.

USA stály po skončení 2.světové války před několika problémy. V první řadě to byla potřeba zajistit pro americkou ekonomiku, která byla orientována zejména na válečnou výrobu, více mírových zakázek, které by nahradily výpadek výroby zbraní. A to přesto, že se počítalo s pokračováním zbrojení, tentokrát namířenému proti Sovětskému svazu v rámci rozbíhající se studené války.

Další obavy v USA vyvolával zvyšující se vliv SSSR v Evropě, kde v zemích osvobozených Rudou armádou postupně vznikaly levicové vlády přátelsky nakloněné vůči Sovětskému svazu. USA se obávaly ztráty vlivu na další vývoj na starém kontinentu, kde nemohly okamžitě zasáhnout vojensky a proto se rozhodly si přízeň Evropanů koupit.

S návrhem konkrétního plánu jak to provést přišel ministr zahraničí George Marshall. Navrhl poskytnout evropským zemím, které o to budou mít zájem, financování nákupu amerických strojů a zboží, které bude použito na rekonstrukci ekonomik států postižených během 2.světové války. Z velké části se nejednalo se o dar, ale o půjčku, kterou musely dané země USA později vrátit.

V letech 1948-1952 tak poskytly Spojené státy v rámci tohoto plánu pomoc ve výši přibližně 13 miliard dolarů. Každý stát podle svých plánů a potřeb čerpal finanční prostředky z fondů Marshallova plánu. Většinou byly využity na nákup strojů od amerických firem. Jen málokdy se čerpaly přímo peníze. Velká část finančních prostředků tak vlastně Spojené státy nikdy neopustila.

Mapka ukazuje země, které přijaly Marshallův plán (zeleně). Modré sloupce ukazují relativní míru celkové obdržené pomoci; Autor: Miraceti / Wikimedia Commons

Marshallův plán přispěl k hospodářské rekonstrukci západní Evropy, obnovení průmyslu, zemědělství a oživení mezinárodního obchodu. USA si touto hospodářskou pomocí zabezpečily v Evropě tolik toužený ekonomický a vojenský vliv. Marshallův plán měl samozřejmě pozitivní dopad i na americké obchodníky, kteří svým zbožím zaplavili evropský trh.

Marshallův plán se stal také "duchovním otcem" vzniku několika organizací zemí zúčastněných na plánu. Ať už to byla Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) nebo Evropské společenství uhlí a oceli, či EHS. Nešlo však jen o hospodářské organizace. Jedním z "dětí" Marshallova plánu se stalo i NATO jako vojenská organizace zaměřená na zničení Sovětského svazu a dalších zemí východní Evropy.

Zpracoval Rudolf Hruboš

[ZDROJ](#)